

Obmedzenie osobnej slobody v rámci medzinárodnej spolupráce v trestných veciach

Alica Kováčová PhD.
zástupkyňa riaditeľa
medzinárodného odboru
G P S R

2013

Pojmy

- a) **medzinárodnou zmluvou** sa rozumie vyhlásená medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná,
- b) **cudzím orgánom** sa rozumie orgán iného štátu, ktorý je podľa vnútroštátneho právneho poriadku tohto štátu alebo podľa medzinárodnej zmluvy oprávnený konať, podať alebo prijať žiadosť, alebo vykonať iné úkony podľa tejto časti, a medzinárodný súd,
- c) **medzinárodným súdom** sa rozumie medzinárodný trestný súd zriadený medzinárodnou zmluvou alebo rozhodnutím medzinárodnej organizácie, ktoré je záväzné pre Slovenskú republiku, a jeho organizačné zložky,

2013

Pojmy II

- **d) slovenským orgánom** sa rozumie orgán Slovenskej republiky príslušný konať vo veciach upravených v tejto časti; o žiadosti o vydanie do cudziny alebo o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia je príslušný konať krajský súd aj vo veciach, ktoré patria do pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu,
- **e) dožiadaným štátom** alebo orgánom sa rozumie štát alebo orgán, ktorému bola zaslaná žiadosť o vykonanie úkonu upraveného v tejto časti,
- **f) dožadujúcim štátom** alebo orgánom sa rozumie štát alebo orgán, ktorý zaslal žiadosť o vykonanie úkonu upraveného v tejto časti,
- **g) trestom odňatia slobody** sa rozumie aj **ochranné opatrenie** spojené s obmedzením osobnej slobody, ak z povahy veci nevyplýva niečo iné.

2013

Vydávacie konanie reciprocita

- **§ 479 Tr. por.**
 - Všeobecne uznávaná zásada medzinárodnej spolupráce
- **faktická**
 - podmienky § 479 ods. 2 Tr. por
- **zmluvná**
 - podmienky upravené priamo v aplikovanej zmluve
- **zaručenie vzájomnosti** (prísľub štátu , § 479/ods. 1, ods. 2 Tr.por.)
- **žiadosť - príslušný orgán** (obvykle MS), **MZR- príslušný justičný orgán**
- **aktívna**
 - právna legitímácia na predloženie žiadosti (odkaz na Tr. por. + apostila)
- **pasívna**
 - predloženie prostredníctvom MZV SR (diplomatická cesta) + apostila

2013

• Ochrana záujmov štátu

- Žiadosti cudzieho orgánu nemožno vyhovieť, ak by jej vybavením bola porušená ústava alebo také ustanovenie právneho poriadku Slovenskej republiky, na ktorom je potrebné bez výhrady trvať, alebo ak by vybavením žiadosti bol poškodený iný významný chránený záujem Slovenskej republiky.

2013

§ 498 vydanie do cudziny

- (1) Na prijatie žiadosti cudzích orgánov o vydanie osoby zo Slovenskej republiky do cudziny je príslušné ministerstvo spravodlivosti.
- (2) Žiadosť podá cudzí orgán písomne a pripojí k nej
 - a) originál alebo osvedčenú kópiu odsudzujúceho rozsudku, zatýkacieho rozkazu alebo iného príkazu, ktorý má rovnaký účinok,
 - b) opis trestných činov, pre ktoré sa vydanie žiada, vrátane času a miesta ich spáchania a právnej kvalifikácie, - obojstranná trestnosť/zásada špeciality
 - c) znenie príslušných právnych predpisov dožadujúceho štátu- podmienky/extradičný TČ

2013

§ 504 zadržanie

- (1) Na žiadosť cudzích orgánov môže prokurátor príslušný na vykonanie predbežného vyšetrovania dať príkaz útvaru PZ na zadržanie osoby, o ktorej vydanie budú cudzie orgány žiadať. Dôvodmi väzby podľa § 71 nie je pritom viazaný.
 - žiadosť /MS,súd cudzieho štátu/ o predbežnú väzbu- podmienka
- (2) Osobu, po ktorej vyhlásili cudzie orgány pátranie na účel jej extradície, môže útvár PZ zadržať po predchádzajúcom súhlase prokurátora. Bez takého súhlasu možno osobu zadržať len vtedy, ak vec nepripúšťa odklad a súhlas nemožno vopred zabezpečiť.
- (3) Zadržanie sa oznámi bez odkladu prokurátorovi. Ak prokurátor do 48 hodín od zadržania neprepustí zadržanú osobu, podá v tejto lehote súdu návrh na jej vzatie do predbežnej alebo vydávacej väzby.
-

2013

§ 505 predbežná väzba

- (1) predseda senátu krajského súdu
 - rozhodne do 48 hodín od dodania zadržanej osoby o návrhu prokurátora
 - dôvodmi väzby podľa § 71 nie je viazaný
 - ak predseda senátu v uvedenej lehote zadržanú osobu nevezme do predbežnej väzby, prepustí
- (2) príslušnosť - krajský súd, v ktorého obvode bola osoba zadržaná alebo v ktorého obvode býva.
- (3) účel- zabezpečiť prítomnosť zadržanej osoby na území SR, kým štát, ktorý má záujem na jej vydaní, nepredloží žiadosť o jej vydanie podľa § 498.
-

2013

§ 505 predbežná väzba

- (4) trvanie- maximálne **40 dní** odo dňa zadržania osoby.
 - o prepustení predseda senátu krajského súdu na návrh prokurátora vykonávajúceho predbežné vyšetrovanie kedykoľvek
- (5) doručená žiadosť cudzieho orgánu o vydanie
 - ministerstvo spravodlivosti upovedomí prokurátora vykonávajúceho predbežné vyšetrovanie.
 - predseda senátu môže osobu vziať do vydávacej väzby na návrh prokurátora, ak sú splnené podmienky uvedené v § 506 ods. 1.
- (6) prepustenie /príkaz/ z predbežnej väzby **nevyučuje** opakované vzatie do predbežnej väzby alebo vzatie do vydávacej väzby.

2013

§ 506 vydávacia väzba

- (1) - potreba prítomnosti vyžiadanej osoby v extradičnom konaní na území SR
 - zabránenie zmareniu účelu tohto konania,
 - predseda senátu krajského súdu - **vydávacia väzba** -**fakultatívne**
 - **návrh prokurátora** vykonávajúceho predbežné vyšetrovanie.
- (2)- vyžiadaná osoba
 - súhlasí s vydaním - **zjednodušené konanie**
 - bolo rozhodnuté, že vydanie do cudziny je **prípustné**,
 - krajský súd - **vydávacia väzba**, - **obligatórne**
- (3) – **príkaz** na prepustenie
 - fyzické vydanie osoby
 - **60 deň** po povolení ministrom
 - pri odklade – **60 deň** od nástupu vydávacej väzby

2013

Rozhodnutia o väzbe

- **rozhodnutia o väzbe**
 - § 505, § 506 ods. 1 a § 507
 - **prípustná sťažnosť / nemá odkladný účinok**
- **o všetkých rozhodnutiach týkajúcich sa väzby informuje súd ministerstvo spravodlivosti.**

2013

Dočasné prevzatie vyžiadanej osoby v rámci extradičného konania

- **§ 496**
 - dožiadaný štát osobu fyzicky neodovzdá/odklad
 - súd, **ktorý vydal MZR môže** požiadať o dočasné odovzdanie do SR na vykonanie úkonov TK
 - zabezpečuje MS SR
 - súd v žiadosti uvedie, dôvody (úkony), časové obdobie
 - primerane § 549 (rozdiel – **obvinený**)
 - predseda senátu / sudca pre prípravné konanie
 - **väzba** /uznesenie - **nie je** prípustná sťažnosť
 - **osoba sa len oboznámi s dôvodmi väzby**
 - (čl. 5 ods. 1 EDLP)

2013

Dočasné prevzatie osoby z cudziny na vykonanie úkonov TK v SR

- **§ 549 - forma právnej pomoci**
 - úkony pre TK v SR
 - osoba vo väzbe/VT v zahraničí
 - nesmie byť obvinený v TK SR
 - **žiadosť** – MS SR
 - prípravné konanie – prokurátor
 - súdne konanie – súd
 - **dožiadaný štát povolí**
 - väzba na území SR počas DO
 - » sudca podľa štádia konania
 - osoba sa len oboznámi s dôvodmi väzby
 - (čl. 5 ods. 1 EDLP)

2013

Rozhodovanie po fyzickom prevzatí vydanej osoby

- **§ 494 TP**
 - PZ odovzdá súdu ktorý vydal MZR - TK
 - rozhodovanie o **vnútroštátnej** väzbe
 - Sudca do 48/72 hodín vypočúť
 - viac MZR – rozhoduje **MS SR**
 - PZ odovzdá ÚZVJS/VV – VTOS
 - nariadený výkon
 - ak sa osoba nevzdala uplatnenie zásady špeciality vypočúje sa aj podľa § 496 ods. 4
 - doba prevozu – započítava do dĺžky trestu

2013

Vydávacie konanie zmluvný základ

- **Európsky dohovor o vydávaní (o.č. 549/1992 Zb.)**
 - PV – max. 40 dní, upravuje DO, nevydá - povinnosť stíhať
- Právny nástroj o extradícii medzi SR a USA podľa článku 3 odseku 2 Dohody medzi EÚ a USA o extradícii podpísanej 25. júna 2003 (o.č.29/2010 Z.z.)
 - PV- max. 2 mesiace, upravuje DO
- Dohoda OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu (o.č. 621/2003Z.z. čl. 16)
 - VK- vnútroštátne právo, podklad pre väzbu, neupravuje DO, nevydá - povinnosť stíhať
- Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu (o.č.333/2002 Z. z. čl. 89)

2013

Dočasné odovzdanie/prevzatie medzinárodná zmluva

- **Európsky dohovor o vydávaní (o.č. 549/1992 Zb.)**
- **Čl. 19 Odloženie odovzdania alebo podmienené odovzdanie**
 - 2) namiesto odloženia odovzdania môže dožiadaná strana vyžiadajú osobu **dočasne odovzdať** dožadujúcej strane v súlade s podmienkami, ktoré sa medzi stranami dohodnú.
- **Európsky dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach (o.č. 550/1992 Zb.)**
- **Čl. 11 – na žiadosť**
 - väzba/výkon trestu – **súhlas osoby**
 - Imunita na obdobie dočasného odovzdania (čl.12)
- **II DP k Európskemu dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach (o.č. 165/2005)**
- **Čl.3 – doplňujúce podmienky**

2013

Európsky zatýkací rozkaz RR 2002/584/SVV

- **Predmet úpravy RR**
- **Úprava postupu príslušných justičných orgánov pri vydávaní osôb medzi ČŠ EÚ**
- **Úprava podmienok za ktorých možno postup realizovať**
 - Európsky zatýkací rozkaz je rozhodnutie justičného orgánu členského štátu EÚ smerujúce k zadržaniu a odovzdaniu osoby, vyžiadanej na trestné konanie, výkon trestu, alebo ochranného opatrenia

2013

EZR

- **rozhodnutie**
 - rozhodnutie vydané **justičným orgánom** čš
- **forma**
 - ustanovená RR- **formulár EZR** - **obligatórna** príloha RR
- **cieľ**
 - vytvoriť jednoduchý, ľahko preskúmateľný a uznateľný dokument
 - vyhnúť sa náročným prekladom
 - uľahčiť dostupnosť informácií
- **zasielanie**
 - priamo medzi príslušnými orgánmi
 - SIRENE , Interpol
 - Ústredné orgány – výnimočne v zmysle notifikácie

2013

EZR - zadržanie

- **§ 13 zadržanie vyžadanej osoby**
 - PPZ
 - **Lokalizácia osoby – územie SR**
 - EZR / záznam – nahrádza EZR
 - (18 dní obligatórne – 40 dní fakultatívne)
 - **PPZ**
 - oznámia osobe dôvody
 - informujú prokurátora
 - **prokurátor**
 - **48** hodín prepustí alebo návrh VPV

2013

§ 15 EZR predbežná väzba

- **Účel**
 - zabezpečiť prítomnosť zadržanej osoby na území SR do doručenia originálu EZR s prekladom
- **podklady pre rozhodnutie**
 - záznam / EZR
- **príslušnosť**
 - sudca krajského súdu, ktorému príslušný prokurátor (§11) predložil návrh

2013

§ 15 EZR - predbežná väzba II

- **rozhodovanie o väzbe**
 - § 15 odsek 2, /z. č. 344/2012 Z. z./
 - **povinnosť** sudcu osobu **vypočuť**
 - **do 48 hodín rozhodnúť**
 - **možnosť uložiť primerané opatrenia/obmedzenia** - /odkaz na TP/
 - rozhodnutie - návrh prokurátora- postačuje „záznam“ /§3 písm. l/
- **prepustenie z predbežnej väzby**
 - **fakultatívne**- ak do 18 dní nie je predložený EZR(nemusí byť originál)
 - **obligatórne**- ak do 40 dní nie je predložený originál EZR s prekladom
 - **prepustenie nevyklučuje** opakované **vzatie** do väzby /ten istý EZR/
 - Predvedenie /TP/

2013

§ 16 EZR - vydávacia väzba

- **Základná podmienka** – **doručenie originálu EZR**
- **fakultatívna (ods. 1)**
 - na zabezpečenie prítomnosti osoby na konaní o EZR
- **obligatórna (ods. 2)**
 - osoba súhlasila s vydaním
 - bolo rozhodnuté, že EZR sa vykoná
- **prepustenie (ods. 3)**
 - vydanie osoby
 - uplynutie 10 dňovej lehoty na realizáciu vydania
 - JO štátu pôvodu zrušil alebo odvolal EZR
 - rozhodnutie o nevykonaní
 - inak zanikli dôvody vydávacej väzby alebo realizácie vydania
- **Povinnosť súdu informovať štát pôvodu o dĺžke trvania väzby**

2013

§ 17 EZR - vydávacia väzba II

- **vnútroštátna väzba , výkon trestu**
 - vydávacia väzba spočíva
 - príslušnosť na rozhodnutie o vydávacej väzbe
 - príslušný sudca krajského súdu v obvode ktorého je osoba vo väzbe alebo výkone trestu
- **rozhodovanie o väzbe**
 - **uznesením**
 - **prípustná sťažnosť**
 - odkladný účinok - len sťažnosť prokurátora podaná súčasne so sťažnosťou proti rozhodnutiu o výkone EZR
- **povinnosť informovať ústav na výkon väzby alebo ústav na výkon trestu odňatia slobody**

2013

§ 21a EZR- výkon trestu odňatia slobody uloženého v štáte pôvodu

- **vyžiadaná osoba – nesúhlas (§ 19 ods. 4)**
 - žiadosť o vydanie na účely výkonu TOS -občan SR/osoba s obvyklým pobytom /§ 3 písm. g, zák. č. 549/2011 Z. z./
 - **originál EZR – väzba § 16 ods. 1**
- **JOŠP**
 - **súhlasí /a zároveň/**
 - **predloží osvedčenie s prílohami**
- **žiadaná osoba vo väzbe**
 - prepustí z vydávacej § 16 ods. 3, písm. c)
 - vezme do väzby § 14 odsek 1, zák. č. 549/2011 Z. z.
 - **súd informuje príslušného prokurátora o začatí konania podľa zák. č. 549/2011 Z. z.**
- **Predbežné vyšetrenie sa prerušuje**

2013

§ 7 EZR - výsluch a dočasné prevzatie vyžiadanej osoby

- **podmienky**
 - vo VŠ bolo rozhodnuté o **odklade** výkonu EZR
 - v **prípravnom konaní** na návrh **prokurátora**
 - v **žiadosti**
 - potrebné úkony TK
 - časové obdobie, termín prevzatia
 - VJO –povolí
 - **sudca vecne a miestne príslušný pre TK v SR rozhodne o väzbe**

2013

§ 30 EZR - dočasné odovzdanie

- **žiadosť justičného orgánu štátu pôvodu**
- **podmienky**
 - bolo rozhodnuté o odklade
 - o dočasnom odovzdaní **vždy** rozhoduje **súd**
 - ak o vydaní rozhodoval **prokurátor**, na jeho **návrh**
 - **písomnou dohodou s JO ŠP**
 - **nemá vplyv na TK**
- **Súd určí povinnosť držať osobu vo väzbe**

2013

Uznanie a výkon rozhodnutia - TP

- **§ 520**
- na zabezpečenie výkonu cudzieho rozhodnutia, príslušný súd **môže** kedykoľvek **po podaní návrhu** na uznanie cudzieho rozhodnutia do nariadenia výkonu uznaného cudzieho rozhodnutia rozhodnúť o **vzatí do väzby** osoby, ktorej bol cudzím rozhodnutím uložený trest odňatia slobody a ktorá sa nachádza na území Slovenskej republiky; **dôvodmi väzby podľa § 71 nie je súd viazaný.**
- sťažnosť je **prípustná, nemá odkladný účinok**

2013

Zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v EÚ

- **§ 14 väzba**
 - zabezpečenie výkonu rozhodnutia/nie je viazaný dôvodmi väzby podľa § 71 TP
 - na žiadosť cudzieho orgánu
 - **18 dní** nedoručené rozhodnutie a osvedčenie
 - súd obligatórne prepustí /môže uložiť obmedzenia § 82 TP
 - sťažnosť prípustná / nemá odkladný účinok

2013

Judikatúra

- **Extradícia**

- I. ÚS 157/2010

- **EZR**

- Tpj 50/2011, (2 Tost 2/2010, 6 Tost 11/2011),-
vydávacia väzba výsluch

- 2 Tost 34/2010 (zb. roz. NS SR 1/2012 - 7)

- 2 Tost 19/2011 (zb. roz. NS SR 6/2012 - 126)-
príslušnosť NS SR

2013